

Nr 793

Av herr **Österdahl** och fru **Hamrin-Thorell**, *angående beräkningen av semester och arbetslöshetsersättning för deltidslösarbetande.*

(Lika lydande med motion nr 871 i Andra kammaren)

Av befolkningen i Sverige i åldern 14 år och däröver tillhörde i november 1968 3,9 miljoner arbetskraften. Av dessa var 2,4 miljoner män, 0,9 miljon gifta kvinnor och 0,6 miljon icke gifta, d. v. s. ogifta, frånskilda eller änkor. 60,6 % av totalbefolkningen i dessa åldrar tillhörde arbetskraften. Detta framgår av statistiska centralbyråns intervjuundersökning från november förra året.

Under mätperioden hade 3,5 miljoner människor utfört arbete. Medelarbetsstunden för personer i arbete var 39,5 timmar i veckan. Deltidsarbete hade utförts av 193 000 män, 456 000 gifta kvinnor och 120 000 icke gifta kvinnor. Med deltidslösarbetande avses då de som under mätveckan arbetat mindre än 35 timmar. Av de 769 000 deltidslösarbetande hade 8,4 % en arbetstid understigande 35 timmar på grund av arbetsmarknadsskäl (dåligt med arbete, kan endast få deltidslösarbete, materialbrist m. m.).

Under det närmaste decenniet kommer antalet personer i arbetskraften att stiga ganska obetydligt och ökningen blir lägre än under 1960-talet. Detta beror på minskat födelsetal och längre tid för studier. Det är därför angeläget att antalet kvinnor i arbetskraften kan ökas. Ett sätt att underlätta kvinnornas inträde på arbetsmarknaden är att låta dem börja med deltidslösarbete. Många kvinnor, som saknar vana på arbetsmarknaden, vill inte binda sig för heltidsarbete, beroende dels på att de har hushållsuppgifter och skötsel av barn att utföra, dels också på bristande kännedom om vilka krav arbetsgivaren kommer att ställa på dem. Många företag inom servicenäringarna önskar också anställa deltidslösarbetande på grund av växlande arbetsbelastning under olika timmar av dygnet. Industrin har vidare i allt större omfattning börjat inse värdet av deltidslösarbetande arbetskraft.

Ur många synpunkter är det angeläget att deltidslösarbetande får samma sociala förmåner som heltidsarbete. Genom avtal mellan arbetsmarknadens parter träffas överenskommelser som reglerar förhållanden på arbetsplatsen. Det förekommer dock att lagstiftningsvägen fastställda regler diskriminerar den deltidslösarbetande arbetskraften.

Enligt 7 § semesterlagen (SFS 1963: 114 m. ändr.) utgår semester med två

dagar för varje kalendermånad av kvalifikationsåret under vilken arbetstagaren för arbetsgivarens räkning utfört arbete i minst femton dagar. Har sådant arbete utförts i minst åtta och högst fjorton dagar under en kalendermånad utgår semester för den månaden med en dag. Vid arbete mindre än åtta dagar under månaden utgår ingen semester. Kvalifikationsgrunderna gäller även då semesterförmånen utgår i pengar. Med arbetad dag avses inte bara normal arbetsdag utan även sådan dag, under vilken arbetstagaren utfört arbete endast en del av dagen. Det beror alltså på arbetstidens förläggning huruvida skillnad uppkommer i semesterhänseende mellan hel- respektive deltidsarbetande. En endast delvis arbetande person, som arbetar exempelvis sju dagar i månaden erhåller ingen rätt till semester (korttidsarbetande). Det vore givetvis riktigt att semestern alltid utgick i förhållande till arbetad tid och att man också fick tillgodoräkna kvalifikationstid för enstaka arbetsdagar i månaden.

På ytterligare ett område erhåller deltidsarbetande sämre villkor än heltidsarbetande, nämligen inom arbetslöshetsförsäkringen. Enligt förordningen om erkända arbetslöshetskassor (SFS 1956: 629 m. ändr.) utges inte dagpenning för dag, för vilken medlem i sådan kassa sökt arbete för kortare tid än fyra timmar. Vidare kan stadgarna i vissa arbetslöshetskassor vara så konstruerade att ersättning i undantagsfall inte utgår till deltidsarbetande trots inbetald avgift. En ändring i dessa bestämmelser bör därför genomföras. Dock bör dag för vilken hel dagpenning utgår genom arbetslöshetskassa inte medföra rätt till semester.

Med stöd härav får vi därför föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om sådant förslag till ändring i semesterlagens 7 § att även enstaka arbetsdagar blir kvalifikationsgrundande för tillgodoräknande av semester och om sådan ändring i förordningen om erkända arbetslöshetskassor att även deltidsarbete understigande 4 timmar per dag skall medföra rätt till ersättning från arbetslöshetskassa, om hel dagpenning från kassan inte utgår till den försäkrade under ifrågavarande dag.

Stockholm den 28 januari 1969

S.-O. Österdahl (fp)

Ruth Hamrin-Thorell (fp)
